

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen) aan minister zonder portefeuille (Götzen), 19 jan. 1950

Bestemd voor Götzen, mede voor betrokken collega's.

Op het diner van gisterenavond stelde Sukarno voor het eerst een dronk op Hare Majesteit in. In Surabaya had hij gedronken op het welzijn van het Koninkrijk. Bij herhaling zei Sukarno tot mij, dat leden der oppositie, zoals Gerbrandy en Welter, eens in Indonesië moesten komen, dan zouden zij hun inzicht wijzigen.

Heden had ik een onderhoud met Hatta. Hij begon dadelijk over Nieuw-Guinea-ambtenaren, die voor RIS geopteerd hebben en die zich nu met klachten tot hem wenden. Ik heb hem gerustgesteld overeenkomstig hetgeen U terzake is geseind, waarvan ik onverwijld uitvoering ten sterkste aanbeveel.

Voorts deelde Hatta mede, dat hij opdracht had gegeven Westerling te arresteren, hetgeen wel tot bloedvergieten zou leiden. Hij was echter ook van oordeel, dat een poging dezerzijds om Westerling in der minne het land uit te krijgen ten zeerste aan te bevelen was.

De eerste Unieconferentie zal te Djakarta plaatsvinden. Ik heb afgesproken, dat de conferentie op 20 Maart zal worden geopend. Hatta had geen enkel bezwaar dat meer dan drie Ministers onzerzijds zouden komen.

Hatta deelde mede, dat de begroting voor 1950 volgens de oorspronkelijke raming een tekort van 2600 millioen vertoont. Hij hoopt op een lening van Nederland tot een bedrag van 300 millioen. Op dit punt zal de HC dezer dagen uitvoeriger terugkomen. De Minister van Financiën heeft opdracht zich over dit punt met Hirschfeld in verbinding te stellen, doch hij wil dit alleen doen, zodra hijzelf beter gedocumenteerd is.

Omtrent de opleiding van studenten uit en voor Indonesië in Leiden en Utrecht liet Hatta zich weinig hoopvol uit. Hij vond, dat deze opleiding wel gestaakt kon worden. Van Indonesische studenten in Holland zei hij, dat sommigen niet bekwaam waren, anderen niet studeerden en dat opleiding in het algemeen beter in Indonesië kon plaatsvinden, afgezien dan van Delft. Ik heb hem gezegd dat deze aangelegenheid beter door collega's Rutten kon worden beoordeeld en dat het daarom wel gewenst zou zijn, dat collega Rutten naar Indonesië kwam, wat Hatta beaamde. Over het tijdstip en de nodige voorbereiding van een dergelijk bezoek ware t.z.t. met de HC overleg te plegen.

In Merdeka is een blijkbaar geïnspireerd artikel verschenen, dat tegen mij persoonlijk zeer welwillend is, doch zakelijk onderbrenging van het HC bij Buitenlandse Zaken bepleit. Desgevraagd verklaarde Hatta daarmee in te stemmen.

Met Bot had ik hedenochtend een bespreking over de instructie voor en de opzet van het Uniesecretariaat. Met Pringgodigdo was hij overeengekomen, dat het Uniesecretariaat alleen aan de conferentie van Unie-Ministers verantwoording zou schuldig zijn. Ik heb gezegd, dat de door ons aan te stellen Uniesecretaris ook de aanwijzingen van de Nederlandse Regering zou moeten volgen en dat in deze zin de instructie moest worden omgewerkt. Voorts wilde Bot, in overeenstemming met Pringgodigdo aan het Uniesecretariaat afdelingen verbinden voor staatkundige, economische, financiële, culturele en andere aangelegenheden. Ik heb daartegen bezwaar gemaakt en gezegd, dat deze afdelingen verbonden zijn aan het HC en dat het HC ter gelegenheid van de Unieconferentie betrokken ambtenaren tijdelijk aan het Uniesecretariaat zou kunnen afstaan. Blijvend zou het Nederlands gedeelte van het Uniesecretariaat wel over een verbindingsman met het Nederlandse HC moeten beschikken. Hirschfeld gaat met deze opzet accoord evenals Hatta.

Tegen de komst van Moorman heeft Hatta geen bezwaar.

De opening van het RIS-Parlement is verschoven naar 15 Februari, zodat ik op mijn aanvankelijk voornemen om 3 Februari van hier te vertrekken terugval.